

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. i 19. stoljeće

ŠKOLSKA GODINA: 2012. / 2013.

Četvrtak, 7. ožujka 2013.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

54	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

- 1. Zadatke rješavate 60 minuta.**
- 2. Pišete plavom ili crnom kemijskom olovkom.**
- 3. Odgovore u testu upisujete na za to predviđena mjesta.**
- 4. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
- 5. Osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišite izvorno.**
- 6. Zadatci s kratkim slobodnim odgovorom na kraju testa rješavaju se uz pomoć koncepta: nakon formuliranja konačnog odgovora na konceptu, odgovor se prepisuje u test. Jednom upisan odgovor ne može se prepravljati. Konačan odgovor upisuje se u test čitkim pisanim slovima, a osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišu se izvorno. Učenik je dužan predati u koverti uz test i koncept.**

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

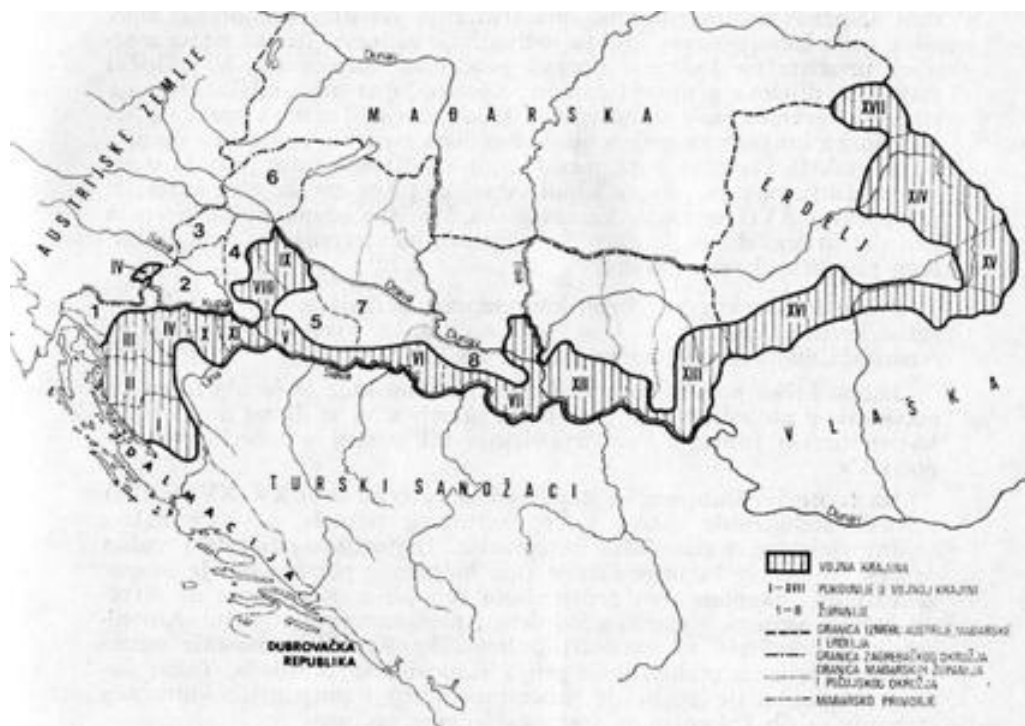
1. Na koji se rat odnosi prikaz na ovoj slici?

1	
---	--

- A. Sedmogodišnji rat
- B. Rat za nezavisnost SAD-a
- C. Krimski rat
- D. Američki građanski rat

2. Kako se zvala hrvatska županija, prikazan na karti arapskim brojem 4?

1	
---	--

- A. Križevačka županija
- B. Varaždinska županija
- C. Zagrebačka županija
- D. Severinska županija

3. Koji je izumitelj konstruirao električnu žarulju?

1	
---	--

- A. Ernst Werner Siemens
- B. Thomas Alva Edison
- C. Nikola Tesla
- D. Alessandro Volta

4. Tko je imenovan prvim profesorom i predstojnikom katedre za hrvatski jezik i književnost na zagrebačkoj akademiji?

1	
---	--

- A. Matija Smodek
- B. Ivan Kukuljević
- C. Vjekoslav Babukić
- D. Juraj Rukavina

5. Tko je počeo izdavati *Zoru dalmatinsku* u Zadru?

1	
---	--

- A. Nikola Tomasseo
- B. Petar Preradović
- C. Ante Kuzmanić
- D. Božidar Petranović

6. Pročitajte ulomak iz izvornoga povijesnog teksta.

Kada se zbio događaj o kojem govori navedeni ulomak.

1	
---	--

„Njekoji od narodnikah, a najviše od inoga nedužnog i nikakva djela pri reštauraciji imajućega puka od svake dobe, stališa i reda, po svojoj nesreći zaostanu gore na placu sv. Marka zahtjevajući, da se kuća g. Ferića pretraži; kad al na jednoč zatvori vojska vas plac sv. Marka i svekolike ulice – na čiju zapovjed ne zna se još ni danas pravo, jer ban veli da je on nije izdao već generalkomanda, al će se valjda po tanko svojim vremenom saznati – zatvori, rekoh, vojska svekolike ulice i ne dade niti napred niti natrag, već stane one koje je zatvorila, u nakriž najnemilostiviim i najkervoličniim načinom iz oštro nabijenih pušakah pucati i nedužne ljude kao pomamne pse ubijati. Strašan je to i nečuven u cijeloj dogodovštini čin kojega posljedak biaše da je odmah na mjestu od 13 najnedužnijih žertvih mertvih palo, a 27 gorko ranjenih. Od ovih je već također 7 dušu izpustilo. Manje ranjenim ni broja se ne zna.“

- A. 5. srpnja 1797.
- B. 26. svibnja 1806.
- C. 29. srpnja 1845.
- D. 7. rujna 1848.

II. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 5. najmlađi.

7. Poredajte kronološki navedene događaje.

2

- A. _____ odcjepljenje Belgije od Nizozemske
- B. _____ prva podjela Poljske
- C. _____ ukinuće kmetstva u Rusiji
- D. _____ donesen prvi francuski ustav
- E. _____ osnovana Sveta alijansa

8. Poredajte kronološki navedene tehničke pronalaskeske po nastanku.

2

- A. _____ dinamo-stroj
- B. _____ parna lokomotiva
- C. _____ zrakoplov
- D. _____ beton
- E. _____ gramofon

9. Poredajte kronološki navedene udruge i ustanove po nastanku.

2

- A. _____ Kolo mladih rodoljuba
- B. _____ Domorodno teatralno društvo
- C. _____ Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo
- D. _____ Matica ilirska
- E. _____ Prva hrvatska štedionica

III. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Pridružite revolucionarnim zbivanjima 1848. odgovarajuće datume.

3

1. _____ bitka kod Custoze	A. 13. ožujka 1848.
2. _____ revolucija u Beču	B. 20. travnja 1848.
3. _____ sastavljen program <i>Ujedinjena Slovenija</i>	C. 18. svibnja 1848.
4. _____ napad na Srijemske Karlovice	D. 12. lipnja 1848.
5. _____ sastao se Svenjemački parlament	E. 25. srpnja 1848.
	F. 11. rujna 1848.
	G. 31. listopada 1838.

11. Pridružite osobama činjenice koje se na njih odnose.

3	
---	--

1. _____	Mate Delivić	A. hrvatska himna
2. _____	Antun Mihanović	B. apostolski vikarijat u Bosni
3. _____	Andrija Ljudevit Adamić	C. pokret za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom
4. _____	Vatroslav Lisinski	D. hrvatska opera
5. _____	Andrija Dorotić	E. proizvodnja papira u Rijeci
		F. Bansko vijeće
		G. oktroirani ustav

12. Pridružite djelima njihove autore.

3	
---	--

1. _____	<i>Prirodni izbor i promjene vrsta</i>	A. Charles Darwin
2. _____	<i>Dvije rasprave o vladi</i>	B. Adam Czartoryski
3. _____	<i>Načertanije</i>	C. Jean Jacques Rousseau
4. _____	<i>Masakr u Chiosu</i>	D. John Locke
5. _____	<i>O društvenom ugovoru</i>	E. Friedrich Engels
		F. Eugene Delacroix
		G. Ilija Garašanin

13. Povežite navedene osobe s njihovom povijesnom ulogom.

3	
---	--

1. _____	Maksimilijan Vrhovac	A. zapovjednik slavonskih pandura
2. _____	Josip Jelačić	B. bosanski franjevac
3. _____	Vicenzo Dandolo	C. zagrebački biskup
4. _____	Franjo Trenk	D. dubrovački patricij
5. _____	Matija Divković	E. hrvatski ban
		F. generalni providur Dalmacije
		G. lepoglavski pavlin

14. Povežite činjenice s odgovarajućim godinama.

3	
---	--

1. _____	donesena <i>Zahtijevanja naroda</i>	A. 1712.
2. _____	pokrenute <i>Novine horvatzke</i>	B. 1797.
3. _____	crkvene promjene u Dalmaciji	C. 1808.
4. _____	ukidanje Dubrovačke Republike	D. 1815.
5. _____	Hrvatska pragmatička sankcija	E. 1828.
		F. 1835.
		G. 1848.

IV. U sljedećim zadacima dopunite rečenice tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

15. Godine 1864. osnovana je u gradu _____ Prva internacionala. 1

16. Kapetan Ivan Visin oplovio je svijet brodom koji se zvao _____. 1

17. _____ je za sebe volio govoriti da je „kočijaš Europe“. 1

18. Ilirski je pokret podupirala plemkinja koja se punim imenom i prezimenom zvala Sidonija _____ Erdödy. 1

19. Do prve bitke u hrvatsko-mađarskom ratu 1848. došlo je kod sela _____ u Ugarskoj. 1

V. U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

20. Proučite ulomak iz izvornoga povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Čl. 2. Svaka trgovina i promet s Britanskim otocima jest zabranjen. Stoga se moraju sva prema Engleskoj ili nekom Englezu upućena, kao i na engleskom jeziku pisana pisma ili paketi, poštom, slati, zaustaviti.“

A. Koje je godine nastao navedeni tekst? 1

B. Tko je donio odluku sadržanu u navedenom tekstu? 1

C. Što je bilo uvedeno odlukom iz navedenog teksta? 1

21. Proučite ulomak iz izvornoga povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Parobrodarstvo i poslovanje porad železnice od Vukovara do Rijeke nije mi vremena dopuščalo niti najboljim mojim prijateljem dosada pisati. Danas dokončam što je moguće bilo dokončati - i javljam ti da će sutra naš horvacki parobrod u 9 sati ujutro od ovde krenut se i preko Požuna, Pešte, Slankamena u Bečej ići, od onde u Zemun i u Pančevo, pak onda u Sisak. U Požunu ostat će sutra, u Pešti će biti na večer 25-oga, a 26-oga onde ostane; 29-oga mora u Bečeju biti, 30-oga u Zemunu i Pančevu, a oko 4-oga u Sisak, dan prije – dan kasnije.“

A. Tko je, imenom i prezimenom, autor ovoga teksta?

1	
---	--

B. Kako se zvao prvi „horvacki“ parobrod?

1	
---	--

C. U koji je hrvatski grad, prema tekstu, trebao na kraju puta stići taj parobrod?

1	
---	--

VI. U sljedećim zadacima odgovorite ukratko na pitanja o pojmovima.

22. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Prvi organizirani oblik radničkog pokreta u Velikoj Britaniji 1830-ih i 1840-ih godina.

1	
---	--

B. Talijanska politika prisvajanja istočnoga jadranskog priobalja kao i drugih krajeva i zemalja izvan Italije.

1	
---	--

C. Program očuvanja Habsburške Monarhije kao ustavne i savezne države u interesu slavenskih naroda.

1	
---	--

23. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Preporodna pjesma, često u ritmu koračnice, namijenjena poticanju nacionalnih osjećaja i omasovljenju preporodnog pokreta.

1	
---	--

B. Protivnici iliraca i pristaše bezuvjetnog zbližavanja s Ugarskom tijekom 1840-ih godina.

1	
---	--

C. Vrsta ćirilskog pisma kojim su se nekoć služili bosanski franjevci.

1	
---	--

VII. U sljedećim zadacima s kratkim slobodnim odgovorom navedite i ukratko opišite ili objasnite traženu činjenicu.

24. Osmansko je Carstvo u prvoj polovici 19. stoljeća slabilo i polako propadalo, a velike sile počele su se nadmetati oko njegove baštine.

A. Koji je naziv tada steklo oslabljeno Osmansko Carstvo?

1	
---	--

B. Slabljenjem i propadanjem Osmanskog Carstva otvoreno je tzv. Istočno pitanje. Što je Istočno pitanje? Kada se ono pojavilo i do kada je trajalo?

4	
---	--

